

Riksdagen

Uppteckningar

vid EU-nämndens sammanträden

2014/15:1

Fredagen den 3 oktober

§ 1 Rättsliga och inrikes frågor

Planeringschefen Ola Henriksson

Internationella chefsförhandlaren Anna-Carin Svensson

Återrapport från möte i Europeiska unionens råd för rättsliga och inrikes frågor den 5–6 juni 2014

Återrapport från informellt ministermöte den 8–9 juli 2014

Information och samråd inför möte i Europeiska unionens råd för rättsliga och inrikes frågor den 9–10 oktober 2014

Anf. 1 ORDFÖRANDEN:

Vi hälsar planeringschefen Ola Henriksson och chefsförhandlaren Anna-Carin Svensson med medarbetare välkomna till EU-nämnden. Jag undrar inledningsvis om det finns några utestående A-punkter. Det finns det. Då undrar jag om det finns någonting att säga med anledning av återrapport från möte i rådet den 5–6 juni eller informellt ministermöte den 8–9 juli.

Anf. 2 Planeringschefen OLA HENRIKSSON:

Vi ber att få hänvisa till den skriftliga rapportering som har givits in angående dessa frågor.

Anf. 3 ORDFÖRANDEN:

Då går vi över till föredragningspromemorian och punkt 3, Övriga frågor. Finns det skäl att säga någonting om det?

Anf. 4 Planeringschefen OLA HENRIKSSON:

Några övriga frågor har ännu inte presenterats. Därför har vi ingen information om det.

Anf. 5 ORDFÖRANDEN:

Vi går över till punkt 5, Åtgärder för att bättre kunna hantera migrationsflöden. Det är en diskussionspunkt.

Anf. 6 Planeringschefen OLA HENRIKSSON:

Herr ordförande! I kölvattnet av de allvarliga olyckor på Medelhavet som skedde i höstas tillsattes en arbetsgrupp för Medelhavet i syfte att finna EU-gemensamma lösningar som innebär att EU kan vidta gemensamma åtgärder för att bättre kunna hantera migrationsströmmar. Denna

grupp tog fram en åtgärdslista bestående av 37 operativa åtgärder. Dessa har diskuterats vid tidigare RIF-råd. Rådet var i juni i år enigt om vikten av att prioritera bland åtgärderna.

Ordförandeskapet har därefter styrt diskussionen i rådet för att finna prioriteringar inom i huvudsak tre områden: för det första samarbete med tredje länder, för det andra förstärkning av gränskontroll vid yttre gräns och för det tredje åtgärder av medlemsstaterna på nationell nivå.

I diskussionerna i rådet har Sverige hittills fört fram vikten av att trycka på den nyckelroll som ett väl fungerande gemensamt europeiskt asylsystem har i sammanhanget. Sverige har även framfört att EU-samarbetet bygger på solidaritet, och ett väl fungerande gemensamt asylsystem bör inkluderas även i denna diskussion.

Den svenska linjen har fått stöd av flera medlemsstater. Ordförandeskapets avsikt är att ministrarna vid det kommande RIF-rådet i oktober ska kunna ge sitt stöd för att EU:s fortsatta arbete för att bättre kunna hantera migrationsströmmarna i EU ska ske inom ramen för de tre prioriterade områden som jag just angav.

Anf. 7 JENS HOLM (V):

För att inte ta upp alltför mycket tid hänvisar jag till vår tidigare avvikande mening. Vi tycker att EU är en del av problemet, i synnerhet Frontex som har fokus på att hålla borta migranter.

Det är också viktigt att sätta fokus på att få fler lagliga vägar in i unionen. Vi ser inte sådana förslag här.

Anf. 8 ORDFÖRANDE:

Det är noterat.

Anf. 9 JOHNNY SKALIN (SD):

Herr ordförande! Varje land måste kunna ta ansvar i de här frågorna. Det är beklämmande att vi har problem med migrationsflödena såtillvida att vissa länder struntar i sina gränsskydd; man struntar i Dublinförordningen. Vi har flöden in till Europa som inte hanteras av medlemsstaterna.

Vi har också problem med att Frontex och Eurosur inte kan hantera det här. De behöver operativt underlätta samarbetet med transitländerna för att hantera flödena in till Europa men även inom Europa på ett bättre sätt. Om vi har ett yttre skydd kan vi också hantera det på ett mycket bättre sätt internt.

Det är även dags att införa inre gränskontroller inom Schengen tills vi kommer till rätta med problemen. Det är ett problem att de sydliga länderna bara tar emot en bråkdel av den andel som vi tar emot vad gäller till exempel ensamkommande flyktingbarn. Det måste man kunna hantera på ett bättre sätt.

Antingen får regeringen få anpassa sig efter vår hållning i frågan eller också anmäler vi avvikande mening. Vi har förstått att regeringen inte tycker som vi, och därför anmäler jag avvikande mening.

Anf. 10 ORDFÖRANDEN:
Det är noterat.

2014/15:1
3 oktober

Anf. 11 EVA-LENA JANSSON (S):

Ordförande! Det är viktigt att EU-samarbetet bygger på solidaritet. Vi har ett medskick, och om regeringen inte bistår blir det en avvikande mening.

Inom EU ska Sverige verka för att skapa fler lagliga vägar in i EU, för att söka asyl samt för att öka mottagandet av kvotflyktingar.

Anf. 12 MARIA FERM (MP):

Jag stöder Socialdemokraternas avvikande mening om fler lagliga vägar för asylsökande. Flera har varit inne på att ett av de stora grundproblemen är att det inte finns några lagliga vägar på vilka asylsökande kan ta sig till Europa. Därför fortsätter de här olyckorna ske.

Jag läste precis att hittills har över 3 000 personer dött på sin flykt till Europa bara i år. Det är ingenting som man kommer att kunna lösa genom bättre samarbete med ursprungsländer eller genom stärkt gränspolitik. Människor som tvingas fly kommer att fortsätta göra det oavsett hur mycket man försöker hindra dem. De har nämligen inget val. Därför är det oerhört viktigt att Sverige driver på såväl för att kunna öka mottagandet av kvotflyktingar som för fler lagliga vägar för personer som söker asyl, till exempel genom användandet av humanitära visum, vilket arbetsgruppen också har berört i sitt arbete.

Anf. 13 ORDFÖRANDEN:

Jag uppfattar att det medskick som Eva-Lena Jansson ville göra omvandlades till en avvikande mening.

Jag konstaterar att det finns stöd för regeringens här redovisade inriktning, men att avvikande meningar har anmälts av Vänsterpartiet, Miljöpartiet och Socialdemokraterna samt Sverigedemokraterna. Dessa är dock inte likalydande.

Vi går över till punkt 6, Uppföljning i samband med arbetsgruppen för Medelhavsområdet. Det är en diskussionspunkt.

Anf. 14 Planeringschefen OLA HENRIKSSON:

Herr ordförande! Frågorna hänger delvis ihop. Under den här punkten förväntas kommissionen informera om genomförandet av de åtgärder som har tagits fram för att förhindra att fler personer förolyckas på sin väg till Europa. Förslagen har diskuterats i den nämnda arbetsgruppen för Medelhavet, och de presenterades i ett kommissionsmeddelande den 4 december förra året. Frågan har tidigare behandlats vid samråd med EU-nämnden vid flera tillfällen, senast inför RIF-rådets möte i juni.

Vid tidigare rådsmöten har Sverige välkomnat det fortsatta arbetet med att genomföra åtgärder i syfte att förhindra att fler personer förolyckas på sin väg till Europa. Sverige anser här att vidarebosättning är det snabbaste, säkraste och mest humana sättet för EU:s medlemsstater att bidra till att lindra den svåra situationen för flyktingar och andra skyddsbehövande i utdragna flyktingsituationer.

Sverige har även framhållit vikten av att fokusera på det långsiktiga och strategiska samarbetet med transit- och ursprungsländer ur ett brett och heltäckande migrationsperspektiv. Vidare måste arbetet med grundorsakerna till att människor väljer eller tvingas välja att fly fortsätta. I grunden är ett välfungerande europeiskt asylsystem där alla medlemsstater lever upp till den gemensamma lagstiftningen och där asylsökande tas emot och får sin ansökan prövad på ett likvärdigt sätt den viktigaste garantin för solidaritet inom EU.

Anf. 15 JENS HOLM (V):

Jag lyfter fram våra tidigare avvikande meningar. De är i linje med det som jag sade tidigare. Vi vill alltså ha en mer generös flykting- och asylpolitik i EU. Vi tycker inte att det här går tillräckligt långt. En del saker strider även mot den ambitionen.

Anf. 16 JOHNNY SKALIN (SD):

Herr ordförande! Jag reagerar lite grann på regeringens ordval när det gäller att man väljer att fly eller tvingas fly. Man flyr om man har flyktingskäl; man är tvingad att fly då. Jag anser inte att man väljer att fly från någonting, utan man tvingas att fly från någonting.

Regeringen är lite naiv när de pratar om de frågorna. De förutsätter att alla människor som lämnar sina länder för att komma till Europa är flyktingar. Det handlar inte enbart om flyktingar. Det handlar också om blandade flöden. Man måste inse att det finns en hög pull factor till Europa.

För att hantera de flödena måste man därför förstärka Frontex, vilket regeringen anför att de vill göra men inom budgetramarna. Jag tycker att man ska utöka Frontex på bekostnad av några andra onödiga projekt. Därför anmäler jag avvikande mening.

Anf. 17 ORDFÖRANDEN:

Det är noterat.

Anf. 18 EVA-LENA JANSSON (S):

Ordförande! Vi framför samma synpunkter här som under förra punkten. Det är viktigt med solidaritet. Det som jag upprepade under förra punkten kvarstår även här. Om regeringen inte delar den uppfattningen blir det en avvikande mening.

Anf. 19 MARIA FERM (MP):

Jag instämmer i den avvikande meningen om lagliga vägar som just fördes fram av Socialdemokraterna.

I dag är det årsdagen av den stora olyckan utanför Lampedusa då över 360 människor miste livet. Det är alltså ett bra tillfälle att tydliggöra Sveriges linje när det gäller möjligheten att öppna upp för fler lagliga vägar för asylsökande. I diskussionerna har humanitära visum berörts. Det är otroligt viktigt att Sverige arbetar för att humanitära visum börja användas så att de som vill söka asyl kan få ett visum för att ta sig till en medlemsstat i EU och söka asyl. Man ska inte behöva ge sig ut på dessa

fruktansvärda resor och riskera livet när man vet att det är 16–17 procents risk för att man kommer att dö på vägen. Det är oerhört viktigt att Sverige börjar arbeta intensivt med detta och även ökar mottagandet av kvotflyktingar.

Det är dessutom viktigt att diskussionerna om lagliga vägar och även diskussionerna om samarbete med ursprungs- och transitländer inte leder till en sådan utveckling som vi har sett i andra delar av världen, där det har byggts upp stora interneringsläger eller flyktingläger utanför landets eller unionens gränser. I Australien till exempel skickas alla båtflyktingar som kommer dit till små Stillahavsnationer och interneras där. Det är otroligt viktigt att en diskussion om att kunna söka asyl på ambassader i tredje länder eller samarbete med tredje länder inte leder till att EU får för sig att bygga upp stora flyktingläger utanför EU:s gränser. Där skulle personer riskera att behandlas mycket sämre och mycket mer rättsosäkert än om de skulle få tillträde till unionen, där det är deras mänskliga rättighet att söka asyl.

Anf. 20 ORDFÖRANDEN:

Jag konstaterar att det finns stöd för regeringens redovisade inriktning. Jag har noterat avvikande meningar från Vänsterpartiet, Miljöpartiet och Socialdemokraterna samt Sverigedemokraterna. Jag uppfattar inte att de är likalydande.

Vi går över till punkt 7, Greklands reviderade handlingsplan för asyl- och migrationshantering. Det är en informationspunkt.

Anf. 21 Planeringschefen OLA HENRIKSSON:

Jag ska fatta mig mycket kort. Under denna punkt kommer ministrarna återigen att få en uppdatering om Greklands nationella handlingsplan för asylreform och migrationshantering. Medlemsstaterna förväntas inte redogöra för några synpunkter. Vi hänvisar till det skriftliga underlaget.

Anf. 22 ORDFÖRANDEN:

Vi tackar för informationen och går över till punkt 8, Uppföljning av genomförandet av EU:s prioriteringar när det gäller att bekämpa allvarlig och organiserad internationell brottslighet. Det är en diskussionspunkt.

Anf. 23 Internationella chefsförhandlaren ANNA-CARIN SVENSSON:

Herr ordförande! I korthet innebär policycykeln att rådet sätter upp prioriteringar för vilka områden EU ska arbeta med utifrån en hotbildsanalys som Europol tar fram. Man bryter sedan ned prioriteringarna i olika former av praktiskt arbete och konkreta insatser som utförs i medlemsstaterna av de brottsbekämpande myndigheterna.

Vid rådsmötet kommer ordförandeskapet att informera om vad som görs inom policycykeln och kommer också att be ministrarna diskutera ett par frågor. Den första frågan till ministrarna gäller om vi behöver förstärka länken mellan EU:s prioriteringar och nationella prioriteringar.

Sverige tycker att det system som man hittills har tillämpat har fungerat bra, det vill säga att det ges möjlighet att föra fram frågor som är viktiga för medlemsstaterna när prioriteringen diskuteras i rådet.

När det gäller den andra frågan tolkar vi det som att medlemsstaterna helt enkelt ska bekräfta om de är nöjda med den nuvarande modellen och om de är fortsatt villiga att bidra till att genomföra åtgärderna. Svaret från svensk sida är förstås ja. Vi är positiva till policycykeln, och vi tycker att den också utvecklas kontinuerligt.

Anf. 24 ORDFÖRANDEN:

Jag konstaterar att det finns stöd för regeringens här redovisade inriktning. Vi går över till punkt 9, Utländska kombattanter: uppföljning av slutsatserna från Europeiska rådets möte den 30 augusti 2014.

Vi har uppfattat det att detta är en diskussionspunkt, men någonstans i texten nämns även ordet överenskommelse. Vi undrar därför om det också finns ett moment av beslut i detta, men det får Anna-Carin Svensson reda ut.

Anf. 25 Internationella chefsförhandlaren ANNA-CARIN SVENSSON:

Vi ska nog kunna reda ut det. Det handlar om en riktlinjedebatt som ministrarna ska föra. Som ordföranden sade är det en uppföljning av Europeiska rådets slutsatser från den 30 augusti.

Frågan om utländska stridande har varit uppe flera gånger tidigare, senast vid rådsmötet i juni 2014. EU:s antiterroristsamordnare har vid dessa olika tillfällen redogjort för problematiken med utländska stridande och återvändare ur ett terroristbekämpningsperspektiv, och man har också lämnat olika förslag till åtgärder.

Problemet med att personer reser i väg och ansluter sig till terroristgrupper har tyvärr ökat under det senaste året. Säkerhetspolisen konstaterar nu att åtminstone 85 personer har rest i väg. 40 av dessa har återvänt och 20 personer har avlidit på plats i Syrien eller i Irak.

Regeringen och säkerhetspolisen följer så klart utvecklingen noga. Det är viktigt att myndigheten har ändamålsenliga verktyg för att kunna möta hotet från terrorism i Sverige. Vi ska också engagera oss för att minska risken för attentat i andra länder.

Personer reser inte enbart från Sverige utan även från andra länder i EU. EU i sig har inte ansvar för medlemsstaternas nationella säkerhet, men vi ska ändå samarbeta med övriga medlemsstater på områden där det kan ge ett mervärde.

Självklart berör problemet med utländska stridande även andra länder utanför EU. Som ni säkert har hört antog FN nyligen en resolution om bland annat åtgärder för att motverka utländska stridande. Samtliga EU:s medlemsstater ställde sig bakom resolutionen.

Det är viktigt att vi snabbt hittar åtgärder för att stävja det här problemet. Det kan bara lösas om alla jobbar på både lång och kort sikt och med olika typer av konkreta åtgärder.

I ordförandeskapets dokument presenteras ett antal frågor där man vill ha medlemsstaternas vägledning. Det handlar om att vidta åtgärder så

att det finns något att rapportera tillbaka till Europeiska rådet när rådet återkommer till frågan i december.

2014/15:1
3 oktober

Europeiska rådet uppmanade till exempel ministerrådet och EU-parlamentet att avsluta förhandlingarna om direktivet om flygpassageraruppgifter – PNR – före årets slut. Ordförandeskapet ber därför om medlemsstaternas stöd när det gäller att förklara nyttan med PNR för parlamentet.

Ordförandeskapet vill också diskutera hur man kan använda de befintliga möjligheterna till kontroller i Schengens informationssystem – SIS – och Interpols databaser på ett bättre sätt. Regeringen tycker förstås att det är rimligt att titta på hur det befintliga regelverket kan användas på bästa sätt samtidigt som det är bra att medlemsstaterna visar en viss flexibilitet.

Ordförandeskapet har också bett rådet att komma överens om vissa frågor, men som jag sade inledningsvis får man komma ihåg att det här är en riktlinjedebatt och inte en beslutspunkt. Ordförandeskapet har också varit tydligt med att man inte har tänkt sig att fatta något beslut vid rådsmötet, utan det som räknas upp är frågor som måste fortsätta att diskuteras.

Många av dessa punkter är okomplicerade, så regeringen ser inga problem med att i de delarna ge en positiv signal till ordförandeskapet. Man gör också en hänvisning till de slutsatser som har tagits fram av en mindre grupp medlemsstater som träffats för att diskutera problemen med utländska stridande. Sverige har deltagit i dessa möten men var inte med om att ställa sig bakom slutsatserna vid den tidpunkten. Här tycker regeringen att det vore lämpligast om slutsatserna kunde lämnas över till experterna i arbetsgrupper i rådet så att alla länder i EU kan få vara med och diskutera detta och bestämma hur man vill gå vidare.

I regeringens ögon kunde man ha fokuserat mer på balansen mellan långsiktigt förebyggande arbete och repressiva åtgärder i ordförandeskapets dokument. Det kommer vi att framföra.

Regeringen vill slutligen poängtera att vi hela tiden ska slå vakt om rättsstatens principer och de mänskliga rättigheterna. Det är just de rättigheterna som Sverige vill skydda genom kampen mot terrorism. Det är därför viktigt att vi i kampen alltid beaktar dessa rättigheter fullt ut.

Anf. 26 JOHNNY SKALIN (SD):

Långsiktiga åtgärder är naturligtvis avgörande för att komma till rätta med dessa problem, men jag tycker att det är dags att medlemsstaterna och Sverige på allvar tar upp frågan om hur man ska förhindra att utländska stridande återvänder, efter att ha fattat beslut om att strida för de aktuella grupperingarna.

Vi noterar att det inte finns någonting i artikel 8 i säkerhetsrådets resolution som förhindrar att man upphäver medborgarskapet för de medborgare som har dubbla medborgarskap. Vår inställning är – kort uttryckt – att det borde finnas ett exitprogram. Återvändande stridande ska mötas av ett Fort Europa. Vi tycker att de personer som en gång valt att lämna Europa eller Sverige för att strida för grupperingarna och deras syften inte ska komma tillbaka till Europa eller Sverige igen. Om man deltar i

terroristövningar i ett annat land finns det ingen anledning att komma tillbaka till Europa eller till Sverige.

Vi tycker att det är uppenbart att det behövs bättre system för att hålla koll på vart människor åker och varifrån de kommer, tillsammans med hårdare straff för rekrytering och för propaganda för jihadisterna.

Jag noterar att man i Kanada ville dra in passen för de människor som väljer att resa ut i sådana här syften. Kan ett land som Kanada tillämpa den typen av åtgärder kan också Europa och Sverige göra det.

Men anledning av detta anmäler jag avvikande mening.

Anf. 27 JENS HOLM (V):

Jag instämmer i det som framfördes från regeringen om vikten av det förebyggande arbetet, mänskliga rättigheter och rättsstatens principer, som över lag bör understrykas. Det finns en väldigt stor risk för att vi hamnar på ett sluttande plan. Jag tycker att det föregående inlägget gav uttryck för det. Man vill på goda grunder bekämpa de fruktansvärda organisationerna IS, al-Qaida och andra, men om vi börjar tumma på grundläggande rättigheter vet vi inte var det slutar.

Tyvärr finns det ett par exempel från vårt eget land, och då tänker jag särskilt på avvisningen av Ahmed Agiza och Mohammed Alzery 2001, som genomfördes i kontexten av att bekämpa terrorismen.

Därför hoppas jag verkligen att de som åker ned till Bryssel tar fasta på det förebyggande arbetet och slår vakt om grundläggande rättsprinciper.

Anf. 28 ORDFÖRANDEN:

Jag konstaterar att det finns stöd för regeringens här redovisade inriktning, men det har anmälts en avvikande mening från Sverigedemokraterna.

Vi går över till punkt 10, Utkast till rådets beslut om ramen för den fullständiga tillämpningen av bestämmelserna i Schengenregelverket i Republiken Bulgarien och Rumänien. Vi är lite osäkra på om det är en informationspunkt eller en beslutspunkt, men det reder nog chefsförhandlaren ut.

Anf. 29 Internationella chefsförhandlaren ANNA-CARIN SVENSSON:

Jag är tyvärr inte säker på att jag kan reda ut det, för vi är också osäkra på om detta är en informationspunkt eller en diskussionspunkt. Vi har nog anledning att tro att den stryks från dagordningen.

Den här frågan har ju varit uppe flera gånger tidigare, men vi har inte fått något formellt besked om vad man ska göra den här gången. Ordförandeskapet håller fortfarande på att sondera med Bulgarien och Rumänien. Vi tror att man undersöker möjligheterna för en tvästågsanslutning. Ett sådant förslag skulle kunna innebära att kontrollen vid Rumäniens och Bulgariens luft- och sjögränser skulle lyftas nu under hösten och att rådet ska återkomma senast i juli 2015 för att besluta om när kontrollerna vid landgränserna ska tas upp.

Ordförandeskapet håller alltså på att sondera om det finns förutsättningar för att fatta ett sådant beslut. Vi tror inte det, och därför är det svårt för oss att se hur Sverige ska agera. Om vi i ett senare skede får information och underlag för att fatta beslut i frågan ber vi att få återkomma i särskild ordning.

Anf. 30 JOHNNY SKALIN (SD):

Om det finns förutsättningar för att fatta ett beslut är i alla fall vår uppfattning klar. Vi tycker inte att Rumänien och Bulgarien ska anslutas till Schengen. I stället borde man införa viseringstvång för dessa länder.

Därmed anmäler jag avvikande mening – för att vara på den säkra sidan.

Anf. 31 ORDFÖRANDEN:

Det är noterat. Ska jag uppfatta Anna-Carin Svensson så att regeringen ska återkomma för ett samråd med EU-nämnden när det finns ytterligare underslag?

Anf. 32 Internationella chefsförhandlaren ANNA-CARIN SVENSSON:

Så ska det uppfattas, ja.

Anf. 33 ORDFÖRANDEN:

Då återkommer vi senare till denna fråga. Jag konstaterar att det finns stöd för regeringens ståndpunkt så här långt. Vi tackar för informationen. Jag har noterat en avvikande mening från Sverigedemokraterna.

Vi går över till övriga frågor och punkt 12, Förslag till rådets förordning om inrättande av Europeiska åklagarmyndigheten. Det är en diskussionspunkt.

Anf. 34 Internationella chefsförhandlaren ANNA-CARIN SVENSSON:

Vid senaste sammanträdet i slutet av maj redogjorde justitieministern för ordförandeskapets nya förslag som innebär att Europeiska åklagarmyndigheten (Eppo) ska vara uppbyggd enligt en kollegial modell i stället för den mer hierarkiska modell som kommissionen ursprungligen föreslog.

Justitieministern redogjorde även för ordförandeskapets förslag om att Eppo inte längre ska ha exklusiv utan primär behörighet att utreda och åtala för brott mot EU:s finansiella intressen.

Vid rådsmötet i juni rådde enighet bland medlemsstaterna om att de fortsatta förhandlingarna ska utgå ifrån den föreslagna kollegiala modellen och att Eppo ska ha primär, inte exklusiv, behörighet. Även Sverige stödde detta.

Vårt stöd innebär inte att Sverige har lämnat något besked om ifall vi tänker delta i Eppo eller inte. Ett sådant definitivt ställningstagande kan sannolikt inte bli aktuellt förrän förhandlingsarbetet har kommit längre.

Vid det kommande RIF-rådet ska det hållas en riktlinjedebatt angående principen om ett enhetligt rättsligt område. Principen innebär att de

medlemsstater som ingår i Eppo ska utgöra ett enhetligt rättsligt område. Tanken är att åklagarna inom Eppo inte ska behöva använda sig av de vanliga instrumenten, som bygger på principen om ömsesidig rättslig hjälp eller ömsesidigt erkännande, till exempel direktivet om en europeisk utredningsorder. Man ska i stället kunna samarbeta som om det inte fanns några nationsgränser.

Ordförandeskapet har bett ministrarna att bekräfta att Eppo ska arbeta utifrån denna princip. Sverige ställer sig tveksamt till detta. Direktivet om en europeisk utredningsorder antogs nyligen, och genomförandearbetet pågår för fullt.

Ett separat system för åklagarsamarbete inom ramen för Eppo leder till ökad splittring. Redan i dag gäller olika regler för åklagarsamarbete i förhållande till stater utanför respektive inom EU. I och med principen om ett enhetligt rättsligt område införs ett regelverk inom EU för ett begränsat antal brottstyper.

Dessutom kommer vissa medlemsstater inte att delta i Eppo. Det föreslagna systemet riskerar alltså att bli väldigt svårt att överblicka. Principen väcker också många svåra juridiska och principiella frågor. Sverige ser hellre att diskussionerna i arbetsgruppen utgår från andra lösningar. Men vi kommer att få anledning att återkomma till denna fråga vid ytterligare tillfällen framöver.

Anf. 35 ORDFÖRANDE:

Jag konstaterar att det finns stöd för regeringens här redovisade inriktning. Vi går vidare till punkt 13, Förslag till Europaparlamentets och rådets förordning om skydd för enskilda personer med avseende på behandling av personuppgifter. Det är såväl en diskussionspunkt som en beslutspunkt.

Anf. 36 Internationella chefsförhandlaren ANNA-CARIN SVENSSON:

Det här förslaget presenterades i januari 2012. Förslaget har i stort sett samma tillämpningsområde som det nuvarande dataskyddsdirektivet och innebär att EU:s regler om skydd för personuppgifter reformeras när det gäller både form och innehåll. Förhandlingarna har varit intensiva, och rådet har kommit en bit på väg. Men det återstår fortfarande mycket arbete. En överenskommelse om en allmän inriktning har hittills nåtts i fråga om ett av elva kapitel.

Ordförandeskapet planerar nu för en överenskommelse om en allmän inriktning när det gäller ett kapitel med bestämmelser främst om vilka skyldigheter som ska gälla för dem som är personuppgiftsansvariga. Bestämmelserna utformas utifrån en modell som innebär att de administrativa bördorna och tillsynsmyndigheternas kontroll av behandlingen av personuppgifter anpassas till vilka slags uppgifter som behandlas och i vilket sammanhang detta sker. Ju större integritetsriskerna är, desto mer omfattande föreslås kontrollerna vara.

Sverige har i förhandlingarna haft en positiv inställning till en sådan riskbaserad inriktning. Den är väl förenlig med den handlingslinje som tidigare har godkänts vid överläggningar med KU, nämligen att vi ska

verka för en förenklad reglering för vardaglig behandling. Vår bedömning är också att Sverige kan godta de kompromissförslag som presenteras av ordförandeskapet. Avsikten är därför att vi ska rösta för ett antagande av den partiella allmänna inriktningen för detta kapitel, nr 4.

Det finns här ett viktigt förbehåll att göra. Eftersom ordförandeskapet i rådet fortfarande inte har lyft diskussionen om rättsaktens form till politisk nivå kommer Sverige att godta förslaget endast om överenskommelsen inte slutligt binder rättsaktens form till en förordning. Det här är en inställning som delas av flera andra medlemsstater, och det finns ingen anledning att tro att kravet inte kommer att godtas.

Ordförandeskapet planerar också en riktlinjedebatt om rätten att bli glömd. Den ska ta sin utgångspunkt i en dom från EU-domstolen i våras som rör Googles sökmotor och möjligheten för enskilda att få vissa uppgifter borttagna från sökresultat. Den här domen rör svåra och viktiga frågor om integritetsskydd och yttrandefrihet. Det är av stor vikt, menar vi, att man hittar rätt balans mellan dessa grundläggande rättigheter i det framtida dataskyddsregelverket.

Anf. 37 JENS HOLM (V):

Jag förstod inte riktigt om ni driver att detta ska bli ett direktiv i stället för en förordning, vilket vi tidigare har krävt. Var gärna tydlig där!

Anf. 38 Internationella chefsförhandlaren ANNA-CARIN SVENSSON:

Då ska jag vara extra tydlig. Vi driver fortfarande den frågan.

Anf. 39 ORDFÖRANDEN:

Jag konstaterar att det finns stöd för såväl regeringens ståndpunkt som dess här redovisade inriktning i detta ärende.

Nu börjar tiden löpa ifrån oss lite. Punkt 14, Förslag till Europaparlamentets och rådets direktiv om förstärkning av vissa aspekter av oskuldspresumtionen med mera, är en diskussionspunkt. Är det möjligt för Anna-Carin Svensson att hänvisa till det skriftliga underlaget under den här punkten?

Anf. 40 Internationella chefsförhandlaren ANNA-CARIN SVENSSON:

Jag kan hänvisa till det skriftliga underlaget.

Anf. 41 ORDFÖRANDEN:

Jag konstaterar att det finns stöd för regeringens här redovisade inriktning. Frågan är om vi för tids vinnande kan förfara på samma sätt under punkt 15.

Anf. 42 Internationella chefsförhandlaren ANNA-CARIN SVENSSON:

Jag hänvisar gärna till det skriftliga materialet även här.

2014/15:1
3 oktober

Anf. 43 ORDFÖRANDEN:

Jag konstaterar att det finns stöd för regeringens här redovisade inriktning.

Det som finns under den gemensamma kommittén har vi redan avverkat. Detta tar oss till vägs ände på den här föredragningspromemorian. Vi tackar Anna-Carin Svensson och Ola Henriksson för deras närvaro här i dag och önskar en trevlig helg.

§ 2 Transport, telekommunikation och energi

Departementsrådet Tim Brooks

Återrapport från möte i Europeiska unionens råd för transport,
telekommunikation och energi den 5 juni 2014

Återrapport från informellt ministermöte den 16–17 september 2014

Information och samråd inför möte i Europeiska unionens råd för
transport, telekommunikation och energi den 8 oktober 2014

Anf. 44 ORDFÖRANDEN:

Vi hälsar departementsrådet Tim Brooks med medarbetare välkomna hit till EU-nämnden denna bråda morgon. Jag undrar inledningsvis om det finns några utestående A-punkter. Det finns det. Då, departementsrådet, undrar jag om det anledning att säga någonting med anledning av möte i rådet den 5 juni eller informellt ministermöte den 16–17 september?

Anf. 45 Departementsrådet TIM BROOKS:

Jag hänvisar till skriftligt underlag.

Anf. 46 ORDFÖRANDEN:

Vi tackar för denna information och går in på föredragningspromemorian. Vi börjar med punkt 4, Förslag till Europaparlamentets och rådets förordning om genomförandet av det gemensamma europeiska luft- rummet. Det en informationspunkt och eventuellt en diskussionspunkt samt en ny fråga för nämnden.

Anf. 47 Departementsrådet TIM BROOKS:

Det är helt enkelt en lägesrapport. Rådet ska få en lägesrapport från ordförandeskapet. Slutsatserna i rapporten är huvudsakligen riktiga. Befintlig lagstiftning från 2009 bör genomföras först innan man tar nya initiativ. Det är bättre än kommissionens förslag att införa nya regler. Ett enigt råd tyckte så vid det informella ministermötet i Vilnius hösten 2013. Ordförandeskapet arbetar enligt oss i rätt riktning, med fokus på att genomföra 2009 års rättsakter först och inte gå vidare med kommissionens förslag. Vi är nöjda med det.

Anf. 48 ORDFÖRANDEN:

Vi tackar för informationen och konstaterar att det finns stöd för den redovisade inriktningen.

Vi går vidare till punkt 5, Kommissionens meddelande *En ny era för luftfarten. Luftfartsmarknaden öppnas för en säker och hållbar civil användning av fjärrstyrda luftfartygssystem*. Det är en diskussionspunkt.

Anf. 49 Departementsrådet TIM BROOKS:

Rådet ska ha en orienteringsdebatt om användningen av fjärrstyrda luftfartyg, så kallade drönare. Användningen av drönare ökar, och i Sve-

rige finns i dag ca 300 tillstånd utfärdade enligt Transportstyrelsens föreskrifter. Svensk industri ligger också i framkant här. Ordförandeskapet vill strukturera debatten efter tre frågor. Det handlar om huruvida drönarna ska kunna flyga tillsammans med annan bemannad luftfart i normalt lufttrum, om hur samarbetet kan organiseras mellan Easa och nationella myndigheter för att minska regelbördorna på industrin och om särskilda regler bör upprättas för integritetsaspekter eller inte.

Regeringen anser att drönare bör kunna flyga i samordnat lufttrum med annan flygtrafik. Sannolikt kommer drönare endast i undantagsfall upp på sådana höga höjder som trafikflyget opererar på. Gemensamma regler för drönare är också lämpligt, då det skapar bättre marknadsmöjligheter för svensk och europeisk industri. När det gäller den sista frågan är det regeringens uppfattning att särreglering bör undvikas. De integritetsaspekter som är aktuella bör utgå från den generella lagstiftningen om integritetsskydd.

Anf. 50 ORDFÖRANDE:

Jag konstaterar att det finns stöd för regeringens här redovisade inriktning.

Vi går vidare till punkt 6, Det fjärde järnvägspaketet. Även detta är en diskussionspunkt.

Anf. 51 Departementsrådet TIM BROOKS:

Det är en första politisk diskussion om den politiska delen. Det fjärde järnvägspaketet syftar till att fullfölja det gemensamma europeiska järnvägsområdet. Det innebär att skapa en inre järnvägsmarknad där europeiska järnvägsföretag kan erbjuda järnvägstjänster utan onödiga tekniska och administrativa hinder. Dessa hinder utgör i dag stora problem för den som vill utföra järnvägstransporter över gränserna i Europa. Rådet antog i juni en politisk överenskommelse om den tekniska delen av paketet.

Nu har rådet börjat arbeta med den andra delen, som rör järnvägens marknadsregler. Centrala förslag är öppet marknadstillträde på den inhemska marknaden för persontrafik på järnväg, möjlighet att skydda den allmännyttiga trafiken från att förlora intäkter på grund av tillkommande kommersiell trafik och stärkta regler för att garantera infrastrukturförvaltarens oberoende från järnvägsföretagen. Huvudregeln är fullständig organisatorisk separation. Syftet är att tilldelningen av infrastrukturkapacitet ska ske på ett icke-diskriminerande sätt. Det ska också ske obligatorisk konkurrensutsättning av avtal om allmännyttig kollektivtrafik på järnväg.

Genom dessa förslag vill kommissionen stärka järnvägens konkurrenskraft i förhållande till andra trafikslag. Förslaget är kontroversiellt i vissa medlemsländer. Därför har ordförandeskapet valt att inleda förhandlingen med en diskussion på en principiell nivå. Genom riktlinjedebatten hoppas ordförandeskapet få vägledning inför den fortsatta förhandlingen.

De centrala åtgärder som föreslås för det gemensamma europeiska järnvägsområdet är i flera fall redan vidtagna i Sverige. Regeringen bör därför framföra erfarenheter från de senaste 25 årens reformering av den

svenska järnvägssektorn. Redogörelsen kan till exempel innehålla viktiga aspekter som separering mellan infrastrukturförvaltning och järnvägsföretag samt tillåtelse för de regionala kollektivtrafikmyndigheterna att ingå avtal om allmännyttig tågtrafik.

2014/15:1

3 oktober

Anf. 52 MARIE GRANLUND (S):

Det är en speciell dag i dag. Nuvarande regering har en ståndpunkt, men Socialdemokraterna med flera har en annan. Vi uppfattar det som att ståndpunkten här är mer deskriptiv, att man beskriver vad Sverige har gjort på området. Den ståndpunkten kan vi acceptera. Däremot har vi i sak en annan uppfattning, som vi framöver kommer att framföra.

Anf. 53 JOHNNY SKALIN (SD):

Herr ordförande! Vi tycker inte att persontrafiken med nödvändighet måste konkurrensutsättas på den här nivån. Framför allt tycker vi inte att det här är en fråga för EU att behandla. Jag anmäler därför avvikande mening.

Anf. 54 JENS HOLM (V):

Jag vill ansluta mig till det som Marie Granlund sade. Vi i Vänsterpartiet tycker att det finns ganska tydliga exempel från Sverige på det negativa med en total avreglering av järnvägstrafiken inklusive underhållet. Därför ansluter jag mig till det medskicket.

Anf. 55 ORDFÖRANDEN:

Jag antar att departementsrådet inte vill kommentera detta.

Anf. 56 Departementsrådet TIM BROOKS:

Vi vill inte kommentera det, men vi noterar och för fram det.

Anf. 57 ORDFÖRANDEN:

Jag konstaterar att det finns stöd för regeringens här redovisade inriktning. Det finns en avvikande mening från Sverigedemokraterna jämte ett medskick från Socialdemokraterna, Vänsterpartiet och Miljöpartiet.

Vi går över till punkt 7, Förslag till Europaparlamentets och rådets direktiv om underlättande av gränsöverskridande informationsutbyte om trafiksäkerhetsrelaterade brott. Det är en beslutspunkt. Jag skulle vilja be departementsrådet att skynda på lite. Jag vore mycket tacksam.

Anf. 58 Departementsrådet TIM BROOKS:

Det här är en ändring av den rättsliga grunden för direktivet och innebär ingenting i substans. I övrigt hänvisar jag till det skriftliga underlaget.

Anf. 59 ORDFÖRANDEN:

Jag konstaterar att det finns stöd för regeringens ståndpunkt. Vi går vidare till sjöfarten och punkt 8, Förslag till Europaparlamentets och rådets förordning om inrättande av en ram för tillträde till marknaden för hamntjänster och för finansiell insyn i hamnar. Det är en beslutspunkt.

Anf. 60 Departementsrådet TIM BROOKS:

Jag kan säga något kort också om detta. Utfallet av förhandlingen i rådet var bra. Våra viktigaste ståndpunkter om ökad insyn och transparens i hamntjänsterna samt om undantag för lotsning har tillgodosetts. Regeringen anser därför att Sverige bör stödja den allmänna inriktningen.

Anf. 61 JENS HOLM (V):

Det står i underlaget att hamntjänsterna ska kunna konkurrensutsättas. Jag hoppas att det kommer att fortsätta innebära att medlemsländerna själva bestämmer om det, så att inte EU tvingar oss att konkurrensutsätta någonting.

Anf. 62 JOHNNY SKALIN (SD):

Jag har samma uppfattning som Vänsterpartiet.

Anf. 63 ORDFÖRANDEN:

Det är noterat. Önskar departementsrådet kommentera det?

Anf. 64 Departementsrådet TIM BROOKS:

Vill någon av mina medarbetare säga något?

Anf. 65 Kanslirådet MAGNUS OLDENBURG:

Jag utgår från att ledamöterna framför allt syftar på godshanteringen och stuveritjänsterna. Det skapas möjligheter för länder att konkurrensutsätta detta om de så vill, men det handlar framför allt om att transparens och finansiell insyn ska kunna finnas för de tjänsterna. Det är det som är själva poängen. Det finns inget tvång om att stuveritjänsterna ska kunna konkurrensutsättas.

Anf. 66 ORDFÖRANDEN:

Vi konstaterar att det finns stöd för regeringens ståndpunkt i denna del. Vi går över till punkt 9, Övriga frågor. Finns det skäl att säga något, departementsrådet?

Anf. 67 Departementsrådet TIM BROOKS:

Jag hänvisar till det skriftliga underlaget.

Anf. 68 ORDFÖRANDEN:

Vi tackar departementsrådet Tim Brooks med medarbetare för närvaron här i dag i EU-nämnden och önskar en trevlig helg.

Innehållsförteckning

2014/15:1

3 oktober

§ 1 Rättsliga och inrikes frågor	1
Anf. 1 ORDFÖRANDEN	1
Anf. 2 Planeringschefen OLA HENRIKSSON	1
Anf. 3 ORDFÖRANDEN	1
Anf. 4 Planeringschefen OLA HENRIKSSON	1
Anf. 5 ORDFÖRANDEN	1
Anf. 6 Planeringschefen OLA HENRIKSSON	1
Anf. 7 JENS HOLM (V)	2
Anf. 8 ORDFÖRANDEN	2
Anf. 9 JOHNNY SKALIN (SD).....	2
Anf. 10 ORDFÖRANDEN	2
Anf. 11 EVA-LENA JANSSON (S)	3
Anf. 12 MARIA FERM (MP)	3
Anf. 13 ORDFÖRANDEN	3
Anf. 14 Planeringschefen OLA HENRIKSSON	3
Anf. 15 JENS HOLM (V)	4
Anf. 16 JOHNNY SKALIN (SD).....	4
Anf. 17 ORDFÖRANDEN	4
Anf. 18 EVA-LENA JANSSON (S)	4
Anf. 19 MARIA FERM (MP)	4
Anf. 20 ORDFÖRANDEN	5
Anf. 21 Planeringschefen OLA HENRIKSSON	5
Anf. 22 ORDFÖRANDEN	5
Anf. 23 Internationella chefsförhandlaren ANNA-CARIN SVENSSON	5
Anf. 24 ORDFÖRANDEN	6
Anf. 25 Internationella chefsförhandlaren ANNA-CARIN SVENSSON	6
Anf. 26 JOHNNY SKALIN (SD).....	7
Anf. 27 JENS HOLM (V)	7
Anf. 28 ORDFÖRANDEN	8
Anf. 29 Internationella chefsförhandlaren ANNA-CARIN SVENSSON	8
Anf. 30 JOHNNY SKALIN (SD).....	8
Anf. 31 ORDFÖRANDEN	9
Anf. 32 Internationella chefsförhandlaren ANNA-CARIN SVENSSON	9
Anf. 33 ORDFÖRANDEN	9
Anf. 34 Internationella chefsförhandlaren ANNA-CARIN SVENSSON	9
Anf. 35 ORDFÖRANDEN	10
Anf. 36 Internationella chefsförhandlaren ANNA-CARIN SVENSSON	10
Anf. 37 JENS HOLM (V)	11
Anf. 38 Internationella chefsförhandlaren ANNA-CARIN SVENSSON	11
Anf. 39 ORDFÖRANDEN	11

Anf. 40 Internationella chefsförhandlaren ANNA-CARIN SVENSSON	11
Anf. 41 ORDFÖRANDEN	11
Anf. 42 Internationella chefsförhandlaren ANNA-CARIN SVENSSON	11
Anf. 43 ORDFÖRANDEN	11
§ 2 Transport, telekommunikation och energi.....	12
Anf. 44 ORDFÖRANDEN	12
Anf. 45 Departementsrådet TIM BROOKS	12
Anf. 46 ORDFÖRANDEN	12
Anf. 47 Departementsrådet TIM BROOKS	12
Anf. 48 ORDFÖRANDEN	12
Anf. 49 Departementsrådet TIM BROOKS	12
Anf. 50 ORDFÖRANDEN	13
Anf. 51 Departementsrådet TIM BROOKS	13
Anf. 52 MARIE GRANLUND (S).....	13
Anf. 53 JOHNNY SKALIN (SD)	14
Anf. 54 JENS HOLM (V)	14
Anf. 55 ORDFÖRANDEN	14
Anf. 56 Departementsrådet TIM BROOKS	14
Anf. 57 ORDFÖRANDEN	14
Anf. 58 Departementsrådet TIM BROOKS	14
Anf. 59 ORDFÖRANDEN	14
Anf. 60 Departementsrådet TIM BROOKS	14
Anf. 61 JENS HOLM (V)	14
Anf. 62 JOHNNY SKALIN (SD)	15
Anf. 63 ORDFÖRANDEN	15
Anf. 64 Departementsrådet TIM BROOKS	15
Anf. 65 Kanslirådet MAGNUS OLDENBURG	15
Anf. 66 ORDFÖRANDEN	15
Anf. 67 Departementsrådet TIM BROOKS	15
Anf. 68 ORDFÖRANDEN	15